

Kopie

Afgeleverd aan: mr. DE FAUW Jasper

art. 792 Ger. W.

Vrij van griffierecht - art. 280,2° W.Reg.

Repertoriumnummer 2026 / 6460
Datum van uitspraak 30 september 2026
Rolnummer 2026/AR/599

Uitgifte

Uitgereikt aan	Uitgereikt aan	Uitgereikt aan
op € BUR	op € BUR	op € BUR

N°

Niet registreerbaar

Hof van beroep**Brussel****Sectie Marktenhof****19e kamer A****Arrest**

Aangeboden op
Niet te registreren

COVER 01-00005046140-0001-0015-01-01-1

TELENET BV, zoals ingeschreven in de Kruispuntbank van Ondernemingen onder het nummer 0473.416.418, met zetel gevestigd te 2800 Mechelen, Liersesteenweg 4, en

TELENET GROUP NV, zoals ingeschreven in de Kruispuntbank van Ondernemingen onder het nummer 0462.925.669, met zetel gevestigd te 2800 Mechelen, Liersesteenweg 4,

Verzoeksters, hierna samen “**Telenet**”,

vertegenwoordigd door Mr. DE MEESE Thomas en Mr. STAS Karl, advocaten, met kantoor te 1000 BRUSSEL, Joseph Stevensstraat 7, waar keuze van woonplaats wordt gedaan,

TEGEN

Het BELGISCH INSTITUUT VOOR POSTDIENSTEN EN TELECOMMUNICATIE, zoals ingeschreven in de Kruispuntbank van Ondernemingen onder het nummer 0243.405.860, met zetel te 1030 BRUSSEL, Albert II-laan 32, bus 10,

Verweerster, hierna “**het BIPT**”,

vertegenwoordigd door Mr. DEPRÉ Sébastien, Mr. VERNET Philippe, Mr. DE FAUW Jasper, Mr. BAKIASI Megi en Mr. DE LOPHEM Evrard, advocaten met kantoor te 1050 BRUSSEL, Eugène Flageyplein 18.

(1) Inleiding

1. Artikel 109 van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie verplicht de telecomoperatoren om hun abonnees eenmaal per jaar te informeren over het tariefplan dat, rekening houdend met hun gebruikspatroon, voor hen het meest gunstig is. Het BIPT kan de nadere regels met betrekking tot deze verplichting vastleggen.

Op 28 januari 2026 heeft het BIPT in die zin een beslissing genomen. Deze beslissing vormt het voorwerp van het onderhavige beroep. Telenet voert onder meer aan dat het BIPT de mediaregulatoren van de gemeenschappen vooraf had moeten raadplegen.

(2) Procedurele voorgaanden

2. Het “verzoekschrift tot nietigverklaring” wordt door Telenet op 13 april 2026 ter griffie van het hof van beroep neergelegd. De tussen de partijen overeengekomen conclusiekalender wordt vastgesteld bij beschikking van 22 april 2026 overeenkomstig artikel 747, § 1, van het Gerechtelijk Wetboek. De kalender wordt vervolgens in onderlinge overeenstemming tussen de partijen gewijzigd.
3. Tegen dezelfde beslissing van het BIPT worden twee andere beroepen in het Frans ingesteld door Orange Belgium (zaak 2026/AR/584) en door Proximus en Mobile Vikings (zaak 2026/AR/612).
4. Partijen bij deze drie beroepen worden tijdens de openbare zitting van 16 september 2026 gehoord over de middelen betreffende de raadpleging van de mediaregulatoren van de gemeenschappen, de omvang van de verordenende bevoegdheden van het BIPT en de schorsing van de bestreden beslissing. Op het einde van de zitting verklaart het Hof dat het de zaak reeds in beraad neemt wat deze drie middelen betreft en dat de overige middelen, in voorkomend geval, aanleiding zullen geven tot een heropening van het debat.

(3) De bestreden beslissing en haar rechtsgrond

5. Het beroep wordt gericht tegen het “Besluit van de Raad van het BIPT van 28 januari 2026 betreffende de nadere regels ter uitvoering van de mededeling van het meest gunstige tariefplan op basis van artikel 109 van de WEC” (hierna de “**bestreden beslissing**”). De bestreden beslissing wordt op 13 februari 2026 gepubliceerd op de website van het BIPT.
6. De bestreden beslissing vindt haar rechtsgrond in artikel 109 van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie (hierna de “**WEC**”), dat bepaalt:

Ten minste één keer per jaar meldt de operator [...] op een duurzame gegevensdrager aan de abonnee, welk voor hem het meest gunstige tariefplan is, rekening houdend met zijn gebruikspatroon berekend over de periode bepaald door het Instituut. Wanneer de operator het meest gunstige tariefplan aan de abonnee met een tariefplan bestemd voor consumenten meldt, verstrekt hij tevens op een duurzame drager, volgens de nadere regels vastgesteld door het Instituut, de gegevens van het daartoe gebruikte gebruiksprofiel.

Voor internettoegangsdiensden worden de tariefplannen vermeld waarmee het volume gedownload data dat uit het gebruikspatroon blijkt, kan worden verwerkt, eventueel met een lagere prijs, zelfs wanneer met die tariefplannen een lagere downloadsnelheid gepaard gaat. Tevens worden voor elk van de voormelde

tariefplannen de downloadsnelheid, andere relevante kenmerken en de mogelijke gevolgen vermeld wanneer de abonnee een gecombineerd aanbod afneemt.

Indien een abonnee bij de operator ingetekend heeft op twee of meer tariefplannen die overeenstemmen met verschillende diensten, zoals vaste telefonie, mobiele diensten, breedbandinternettoegang en/of televisiediensten, wordt in voorkomend geval als tariefplan een gecombineerd aanbod vermeld waarin deze verschillende diensten in één enkel tariefplan geïntegreerd zijn, wanneer dat gecombineerde aanbod goedkoper uitvalt dan de som van de aparte tariefplannen waarop de abonnee ingetekend heeft.

Het Instituut kan, na een openbare raadpleging te hebben gevoerd, de nadere regels van de verplichtingen, bepaald in deze paragraaf vastleggen. Het Instituut voorziet minstens in een termijn van zes maanden na de publicatie van de voormelde nadere regels voor de implementatie van de betreffende verplichtingen.

Artikel 110/1 WEC biedt abonnees ook de mogelijkheid om hun operator steeds te verzoeken een mogelijk gunstiger alternatief tariefplan mee te delen. Deze bepaling verleent het BIPT echter geen uitdrukkelijke uitvoeringsbevoegdheden en de bestreden beslissing preciseert dat het geen betrekking heeft op dergelijke verzoeken (§ 6).

7. Artikel 109 werd ingevoegd bij de wet van 21 december 2021 houdende omzetting van het Europees Wetboek voor elektronische communicatie. Het neemt, zonder voor het onderhavige geding noemenswaardige wijzigingen, de regeling over die voorheen was opgenomen in artikel 110, § 4, WEC, zoals gewijzigd bij de wet van 27 maart 2014 houdende diverse bepalingen inzake elektronische communicatie.

Het Hof merkt echter op dat de wet van 27 maart 2014 het BIPT verplichtte om binnen drie maanden na de inwerkingtreding ervan (tien dagen na de bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad* van 28 april 2014) de nadere regels vast te leggen voor de mededeling van het meest gunstige tariefplan. Artikel 110, § 4, vierde lid, bepaalde: “Het Instituut bepaalt, na een openbare raadpleging te hebben gevoerd, de nadere regels van de verplichtingen, bepaald in de vorige twee leden en dit binnen een termijn van drie maanden”. Het huidige artikel 109, § 4, vierde lid, bepaalt daarentegen dat “Het Instituut kan [...] de nadere regels [...] vastleggen”. Telenet wijst erop dat het BIPT dit vóór de bestreden beslissing nooit heeft gedaan.

Artikel 109 strekt tot omzetting van artikel 105, lid 3, van het Europees wetboek voor elektronische communicatie (richtlijn 2018/1972 van 11 december 2018 tot vaststelling van het Europees wetboek voor elektronische communicatie (herschikking), hierna het “EWEC”), dat bepaalt:

Indien een contract of het nationaal recht voorziet in automatische verlenging van een vaste looptijd voor [...] elektronischecomunicatiediensten [...], zorgen de lidstaten ervoor dat eindgebruikers na een dergelijke verlenging het contract op elk willekeurig moment mogen opzeggen met een opzeggingstermijn van maximaal één maand, zoals bepaald door de lidstaten en zonder andere kosten dan de vergoeding voor de ontvangst van de dienstverlening tijdens de opzeggingstermijn. Voordat het contract automatisch wordt verlengd, informeren de aanbieders de eindgebruikers tijdig, op een in het oog springende wijze en op een duurzame drager over het einde van de contractuele verbintenis en over de middelen om het contract te beëindigen. Tegelijk geeft de aanbieder de eindgebruikers ook advies over de gunstigste tarieven met betrekking tot zijn diensten. De aanbieders geven de eindgebruikers ten minste jaarlijks informatie over de gunstigste tarieven.

8. Na in 2024 een workshop met telecomoperatoren te hebben georganiseerd en hun een vragenlijst over dit onderwerp te hebben verstrekt, legt het BIPT vanaf 1 juli 2025 een ontwerpbeslissing voor openbare raadpleging voor. In dit verband formuleert Telenet verschillende kritieken op het ontwerp. Vervolgens heeft het BIPT de bestreden beslissing aangenomen en gepubliceerd.
9. Voor het onderhavige geschil zijn in het bijzonder de volgende elementen van de bestreden beslissing relevant (de nummers verwijzen naar de paragrafen van de bestreden beslissing):
 - (a) De bestreden beslissing is van toepassing op operatoren voor zover zij meer dan één gestandaardiseerd tariefplan aanbieden (§ 152). Ze is niet beperkt tot contracten voor een vaste looptijd met automatische verlenging.
 - (b) Het criterium dat moet worden gebruikt om te bepalen welk plan het meest gunstig is, is de prijs. Het goedkoopste abonnement voor het gebruikspatroon van de abonnee moet worden geïdentificeerd (§§ 159-161). Partijen verschillen in hun interpretatie van de bestreden beslissing over de vraag of ook kwalitatieve criteria in aanmerking kunnen worden genomen.
 - (c) Het gebruikspatroon moet worden geanalyseerd over een doorlopende referentieperiode van drie maanden, waarvan het begin niet meer dan zes maanden mag teruggaan (§ 154).
 - (d) De vergelijking moet betrekking hebben op alle gestandaardiseerde plannen van dezelfde operator, met inbegrip van die welke onder een ander merk of onder een andere handelsnaam worden aangeboden (§ 170). Bij Telenet betreft dit de merken “Telenet” en “Tadaam”.

- (e) De bestreden beslissing is van toepassing op alle bediende markten (particuliere of niet-particuliere markt, particulieren of professionele gebruikers) (§ 152).
- (f) Wanneer een abonnee bij dezelfde operator ingetekend heeft op verschillende tariefplannen voor verschillende diensten (vaste of mobiele telefonie, internet, televisie), moet de vergelijking ook betrekking hebben op de gecombineerde aanbiedingen van de operator waarin deze diensten gebundeld zijn (§ 161).
- (g) De operatoren moeten de bestreden beslissing uitvoeren binnen negen maanden na de bekendmaking ervan (§§ 5, 150, 177).

(4) Vorderingen

10. Telenet verzoekt het Hof:

- *Het verzoek tot nietigverklaring ontvankelijk en gegrond te verklaren;*
- *In hoofdorde: het besluit van de Raad het BIPT van 28 januari 2026 betreffende de nadere regels ter uitvoering van de mededeling van het meest gunstige tariefplan op basis van artikel 109 van de WEC te vernietigen, in zijn geheel of in de mate waarin Uw Hof de middelen van verzoekende partijen gegrond acht;*
- *In subsidiaire orde: De tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing te schorsen tot de dag van de uitspraak van het arrest over het verzoek tot nietigverklaring, indien dit arrest pas zou kunnen uitgesproken worden na afloop van de uitvoeringsperiode van 9 maanden waarin de bestreden beslissing voorziet, bijvoorbeeld omdat Uw Hof het voor de beoordeling van de middelen nodig zou achten een prejudiciële vraag te stellen;*
- *De verwerende partij te veroordelen in de kosten, met inbegrip van de rechtsplegingsvergoeding, begroot op 1.883,72 euro (basisbedrag voor niet in geld waardeerbare vorderingen).*

11. Het BIPT verzoekt het Hof:

In hoofdorde

Het beroep ontvankelijk doch ongegrond te verklaren;

In ondergeschikte orde

De volgende prejudiciële vraag te stellen aan het Grondwettelijk Hof:

Schendt artikel 109 van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, gelezen in samenhang met de artikelen 22, 33, 37 en 108 van de Grondwet, doordat de voornoemde bepa-

ling aan het BIPT de bevoegdheid toekent om de modaliteiten vast te stellen van de verplichting voor operatoren om jaarlijks aan hun abonnees het voordeligste tariefplan mee te delen, en doordat de beslissingen die het BIPT in de uitoefening van deze bevoegdheid neemt, noch aan de controle noch aan de goedkeuring van de uitvoerende macht onderworpen zijn, waardoor de adressaten van deze beslissingen, in tegenstelling tot andere burgers die het voorwerp uitmaken van een administratieve beslissing, niet de garantie genieten dat deze wordt genomen door een administratieve instantie die onder toezicht staat van de uitvoerende macht, waardoor deze laatste de politieke verantwoordelijkheid ervoor kan dragen ten overstaan van de wetgevende Kamers?

De volgende prejudiciële vraag te stellen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie:

Moet artikel 101 van EWEC, gelezen in samenhang met artikel 105, lid 3 EWEC, worden uitgelegd dat de volledige harmonisatie die het instelt, zich ertegen verzet dat een bevoegde autoriteit, op basis van een nationale bepaling ter omzetting van dit artikel 105, lid 3, technische uitvoeringsmaatregelen vaststelt of toepast die aan aanbieders van elektronische communicatiediensten informatieverplichtingen opleggen zowel met betrekking tot overeenkomsten van bepaalde duur, waarin een automatische verlenging is opgenomen, als met betrekking tot overeenkomsten van onbepaalde duur die vanaf het begin voor onbepaalde duur zijn afgesloten, wanneer deze verplichtingen niet uitdrukkelijk in het EWEC zijn voorzien”

In ieder geval

De verzoekende partij te veroordelen tot de kosten van het geding, daarin begrepen de rechtsplegingsvergoeding begroot op 1.883,72 € (basisbedrag).

(5) Beroepstermijn en ontvankelijkheid

12. Het verzoekschrift tot nietigverklaring werd ingediend op 13 april 2026, binnen de termijn van 60 dagen die is vastgesteld in artikel 2, § 2, van de wet van 17 januari 2003 betreffende de rechtsmiddelen en de geschillenbehandeling naar aanleiding van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector.

Het beroep is *ratione temporis* ontvankelijk, hetgeen overigens niet wordt betwist.

Het Hof is *ratione materiae* bevoegd krachtens artikel 2, § 1, van dezelfde wet, hetgeen ook niet wordt betwist.

(6) Raadpleging van de regulatoren van de gemeenschappen

13. Het derde middel van Telenet steunt op het gebrek aan raadpleging door het BIPT van de mediaregulatoren van de gemeenschappen vóór het nemen van de bestreden beslissing. Telenet betoogt dat de bestreden beslissing betrekking heeft op elektronische communicatiediensten die gemeenschappelijk zijn aan de telecomunicatiesector en de audiovisuele mediasector, aangezien ze ook van toepassing is op bundels met televisiediensten. Telenet leidt hieruit een schending af, onder meer, van het samenwerkingsakkoord van 17 november 2006 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franstalige Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap betreffende het wederzijds consulteren bij het opstellen van regelgeving inzake elektronische communicatienetwerken, het uitwisselen van informatie en de uitoefening van de bevoegdheden met betrekking tot elektronische communicatienetwerken door de regulerende instanties bevoegd voor telecomunicatie of radio-omroep en televisie (hierna het “**samenwerkingsakkoord**”).
14. Het BIPT betwist dit middel en voert aan dat de bestreden beslissing niet onder het materiële toepassingsgebied van het samenwerkingsakkoord valt. Ze houdt rechtstreeks verband met de federale bevoegdheid op het gebied van consumentenbescherming zoals bedoeld in artikel 6, § 1, VI, vierde lid, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (hierna de “**BWHI**”). De bij de bestreden beslissing opgelegde regels voor de vergelijking van de tariefplannen hebben geen invloed op de voorwaarden of tarieven van de door de operatoren aangeboden diensten. De operatoren blijven volledig vrij om hun diensten en commerciële aanbiedingen naar eigen goeddunken op te stellen. De methoden voor het melden van deze vergelijkingen aan de klanten houden geen verband met enige regulering van elektronische communicatienetwerken of -diensten. De bestreden beslissing heeft geen gevolgen voor elektronische communicatie-infrastructuren of -netwerken en heeft ook geen gevolgen voor diensten die onder de bevoegdheid van de gemeenschappen kunnen vallen. Een voorafgaande raadpleging van de regulatoren van de gemeenschappen was derhalve niet nodig.
15. De materie inzake audiovisuele en auditieve mediadiensten behoort tot de bevoegdheid van de gemeenschappen (artikel 4, 6°, BWHI). Telecomunicatie behoort voor het overige tot de federale bevoegdheid op grond van de residuaire bevoegdheid van de federale overheid (Cass., 4 maart 2013, C.11.0141.F, AC 2013, 564).

Het samenwerkingsakkoord vindt zijn oorsprong in het arrest nr. 132/2004 van 14 juli 2004 van het Grondwettelijk Hof, waarin werd geoordeeld dat “de bevoegdheden van de federale Staat en de gemeenschappen inzake de elektronische communicatie-infrastructuur, ten gevolge van de technologische evolutie, dermate verweven [zijn] geworden dat ze niet meer dan in onderlinge samenwerking kunnen worden uitgeoefend” (B.6.2).

Artikel 92bis, § 4sexies, BWHL, zoals ingevoegd bij de bijzondere wet van 6 januari 2014 met betrekking tot de Zesde Staatshervorming, bepaalt thans: “De federale overheid en de gemeenschappen sluiten in ieder geval een samenwerkingsakkoord betreffende de coördinatie van de regelgeving en de regulering van de aan de audiovisuele en auditieve mediadiensten enerzijds en de telecommunicatie anderzijds gemeenschappelijke netwerken en elektronische communicatiediensten”. In de voorbereidende werkzaamheden staat dat het samenwerkingsakkoord “het door het voorgestelde artikel 92bis voorziene Samenwerkingsakkoord” is (voorstel van bijzondere wet met betrekking tot de Zesde Staatshervorming, artikelsgewijze toelichting, *Parl.St.* Sen. 2012-2013, nr. 5 2232/1, 180).

16. De samenwerking tussen de respectieve wetgevers van de federale overheid en de gemeenschappen wordt georganiseerd door artikel 9 van het samenwerkingsakkoord, dat voorziet in overleg binnen een Interministerieel Comité voor Telecommunicatie en Radio-omroep en Televisie. Het voorontwerp van wet dat heeft geleid tot het huidige artikel 109 WEC werd voorgelegd aan het Interministerieel Comité (wetsontwerp houdende omzetting van het Europees wetboek voor elektronische communicatie en wijziging van diverse bepalingen inzake elektronische communicatie, verslag van de eerste lezing, *Parl.St.* Kamer 2021-2022, nr. 55 2256/007, 6; stuk 139 van het BIPT, p. 735), evenals het voorontwerp dat heeft geleid tot artikel 110, § 4, zoals gewijzigd in 2014 (wetsontwerp houdende diverse bepalingen inzake elektronische communicatie, aanhef van het wetsontwerp, *Parl.St.* Kamer 2013-2014, nr. 53 3318/001, 57). De grondwettigheid van artikel 109, waarin de bestreden beslissing haar rechtsgrond vindt, kan dan ook niet in twijfel worden getrokken.
17. De samenwerking tussen de federale en communautaire regulatoren (het BIPT op federaal niveau, de Vlaamse Regulator voor de Media, de Conseil supérieur de l’Audiovisuel en de Medienrat op gemeenschapsniveau) wordt georganiseerd door artikel 3 van het samenwerkingsakkoord, dat bepaalt:

Elke ontwerpbeslissing van een regulerende instantie die betrekking heeft op elektronische communicatienetwerken wordt door de desbetreffende instantie overgemaakt aan de andere regulerende instanties die zijn opgesomd in artikel 2, 2°, van dit samenwerkingsakkoord.

De regulerende instanties die geconsulteerd worden bezorgen binnen de 14 kalenderdagen hun opmerkingen aan de regulerende instantie die de ontwerpbeslissing heeft overgemaakt. Binnen deze termijn kan elk van de regulerende instanties die geconsulteerd worden vragen dat de ontwerpbeslissing aanhangig wordt gemaakt bij de Conferentie van Regulators voor de elektronische Communicatiesector (hierna genoemd de CRC). Dit verzoek tot onmiddellijke overmaking aan de CRC wordt gemotiveerd.

De betrokken regulerende instantie neemt de opmerkingen in aanmerking die de andere regulerende instanties eraan bezorgd hebben en maakt de gewijzigde ontwerpbeslissing over aan de andere regulerende instanties. Deze laatste beschikken na ontvangst van de gewijzigde ontwerpbeslissing over een termijn van 7 kalenderdagen waarbinnen zij kunnen vragen dat de gewijzigde ontwerpbeslissing aanhangig wordt gemaakt bij de CRC.

Ontwerpbeslissingen en opmerkingen omtrent ontwerpbeslissingen worden steeds gemotiveerd vanuit het oogpunt van de wettelijke bevoegdheid van diegene die de ontwerpbeslissing of de opmerking overmaakt.

Na afloop van de in het tweede en derde lid voorziene termijn wordt de ontwerpbeslissing geacht, behoudens tegenbewijs, geen afbreuk te doen aan de bevoegdheden van de andere regulerende instanties.

18. Deze verplichting tot samenwerking wordt herhaald in artikel 14, § 2, 3°, f), van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector (hierna de “**statuut-wet**”): “In het kader van zijn bevoegdheden [...] 3° werkt het Instituut samen met en verstrekt het informatie aan [...] f) de regulerende instanties van Gemeenschappen en Gewesten en dit volgens de nadere regels die werden afgesproken in samenwerkingsakkoorden met deze beleidsniveaus”.
19. Artikel 5, lid 3, EWEC verplicht de lidstaten te “zorgen in voorkomend geval voor overleg en samenwerking tussen die [nationale regelgevende] instanties onderling [...] in aangelegenheden van gemeenschappelijk belang”.
20. Met betrekking tot de verplichting tot samenwerking tussen het BIPT en de communautaire regulatoren heeft het Hof reeds geoordeeld dat “il ne faut pas [...] rechercher [...] si la décision [de l’IBPT] risquerait d’interférer, voire même interfère, sur les services qui relèvent de la compétence des régulateurs communautaires. En effet, l’IBPT ne pourrait préjuger de l’existence de ce ‘risque’, étant donné que celui-ci ne pourrait s’avérer qu’après le déroulement de la coopération préalable”¹ (Brussel, 18e k., 19 mei 2009, A.R. 2007/AR/302, *Belgacom t. IBPT*, nr. 94), dat artikel 14 van de statuut-wet “n’a pas pour objet de sanctionner l’intervention de l’IBPT par ses décisions dans des matières culturelles qui tombent sous la compétence exclusive des Communautés, mais bien de sanctionner

¹ “men moet niet onderzoeken of de beslissing [van het BIPT] riskeert de diensten die onder de bevoegdheid van de regulatoren van de gemeenschappen ressorteren, te beïnvloeden of ze beïnvloedt. Het BIPT kan niet vooruitlopen op het bestaan van dit ‘risico’, dat pas na de voorafgaande samenwerking zou kunnen blijken”.

l'absence de coopération"² (*ibid.*, nr. 95), dat « l'obligation de coopération est systématique, chaque fois qu'il s'agit d'une décision relative à un réseau de communications électroniques, et n'est pas limitée aux hypothèses où un régulateur empiète effectivement sur les compétences des autres [...] L'article 3 de l'Accord de coopération ne subordonne l'obligation de consultation à aucune condition de chevauchement effectif de compétences, ni de risque concret de contradiction entre différentes réglementations ; la seule condition qu'il prévoit concerne l'objet du projet de décision, qui doit être relatif à un réseau de communications électroniques. [...] Une réglementation de nature économique, telle en l'espèce des règles de tarification, est également susceptible d'être visée par l'Accord [...] Ceci a pour corollaire qu'un régulateur ne peut s'arroger le pouvoir de déterminer lui-même si ses décisions affectent ou non les compétences des autres régulateurs. Au contraire, ce sont ces autres régulateurs qui ont le pouvoir d'invoquer un risque d'atteinte à leur compétence et doivent en pratique être mis en mesure de le faire en recevant communication du projet de décision"³ (Brussel, 18e k., 16 mei 2012, A.R. 2010/AR/2003 e.a., *KPN Group Belgium t. IBPT*, nr. 36), en dat het samenwerkingsakkoord "a donné une implémentation très extensive de l'obligation de coopération"⁴ (Brussel, 18e k., 12 november 2008, A.R. 2006/AR/2484, *Belgacom t. IBPT*, nr. 22). Op basis van een soortgelijke bepaling in artikel 3, lid 4, van richtlijn 2002/21 van 7 maart 2002 inzake een gemeenschappelijk regelgevingskader voor elektronische-communicatienetwerken en -diensten (Kaderrichtlijn), in een geval waarin het samenwerkingsakkoord *ratione materiae* niet van toepassing was, heeft het hof geoordeeld dat "l'IBPT ne peut s'arroger le droit de décider seul que sa décision n'affectera pas les compétences des autres régulateurs. Il doit permettre à ceux-ci de se

² "niet tot doel heeft het optreden van het BIPT te bestraffen voor beslissingen op cultureel gebied die onder de exclusieve bevoegdheid van de gemeenschappen vallen, maar veeleer het gebrek aan samenwerking te bestraffen".

³ "de verplichting tot samenwerking is stelselmatig, telkens wanneer zij betrekking heeft op een beslissing betreffende een elektronisch communicatienetwerk, en is niet beperkt tot situaties waarin een regulator daadwerkelijk inbreuk maakt op de bevoegdheden van de anderen [...] Artikel 3 van het samenwerkingsakkoord stelt de verplichting tot raadpleging niet afhankelijk van enige voorwaarde van een daadwerkelijke samenloop van bevoegdheden of van een reëel risico van tegenstrijdigheid tussen verschillende regelgevingen; de enige daarin gestelde voorwaarde betreft het onderwerp van de ontwerpbeslissing, die betrekking moet hebben op een elektronisch communicatienetwerk. Een regelgeving van economische aard, zoals in casu tarificatieregels, kan ook onder het samenwerkingsakkoord vallen. Het gevolg hiervan is dat een regulator zich niet de bevoegdheid kan toe-eigenen om te bepalen of zijn beslissingen de bevoegdheden van andere regulatoren al dan niet aantasten. Integendeel, het zijn die andere regulatoren die zich moeten kunnen beroepen op een risico dat hun bevoegdheid wordt ondermijnd, en in de praktijk daartoe in staat moeten worden gesteld door kennis te krijgen van de ontwerpbeslissing".

⁴ "een zeer uitgebreide uitwerking van de samenwerkingsverplichting heeft gegeven".

prononcer eux-mêmes”⁵ (Brussel, 18e k., 15 oktober 2009, A.R. 2007/AR/930, *Belgacom t. IBPT*). Al deze overwegingen kunnen op heden worden herhaald.

21. *In casu* heeft de bestreden beslissing betrekking op elektronische communicatiediensten. Ze is gericht tot operatoren van elektronische communicatiediensten en heeft betrekking op de prijs van hun diensten. De betrokken diensten worden zowel voor telecommunicatie als voor audiovisuele media gebruikt, en zijn derhalve “gemeenschappelijk” aan beide domeinen in de zin van artikel 92bis, § 4sexies, BWHI (over dit criterium, zie ook Cass., 4 maart 2013, C.11.0141.F, AC 2013, 564). Doorslaggevend voor de toepassing van artikel 3 van het samenwerkingsakkoord is dat het voorwerp van de bestreden beslissing “betrekking heeft op elektronische communicatienetwerken”. Overeenkomstig de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof betreft dit zowel elektronische transmissie-infrastructuur als -diensten (GwH 8 november 2006, nr. 163/2006, B.4, een evolutie ten opzichte van arrest nr. 132/2004 van 14 juli 2004, dat alleen betrekking had op infrastructuur).

Het feit dat de bestreden beslissing de prijs van de diensten niet rechtstreeks regelt, in die zin dat zij de exploitanten niet verplicht om hun prijzen op een bepaald niveau vast te stellen, is in dit verband irrelevant. Het is weliswaar zo, zoals het BIPT opmerkt, dat de bestreden beslissing de operatoren de vrijheid laat om hun commerciële aanbiedingen naar eigen goeddunken te definiëren en de prijzen ervan vast te stellen, en dat het de abonnees nog vrij staat om de formule te kiezen die hun het beste uitkomt. Maar de bestreden beslissing zal, gezien de marktdynamiek die ze teweegbrengt, onvermijdelijk een niet te verwaarlozen druk uitoefenen op het prijsvormingsmechanisme en op het commercieel beleid van de operatoren. Een klant die een tariefplan krijgt aangeboden dat als gunstiger wordt beschreven, wordt aangemoedigd om over te stappen van zijn huidige plan naar dit zogenaamd gunstigere plan. Operatoren van hun kant worden aangemoedigd om op dergelijke overstappen te anticiperen, desgevallend om te voorkomen dat sommige meer winstgevendende plannen door anderen worden gekannibaliseerd die minder winstgevend zouden zijn. Bij de configuratie en de prijsstelling van de tariefplannen van een operator zal in de praktijk rekening worden gehouden met hetgeen op grond van de bestreden beslissing aan de klanten moet worden voorgelegd. De commerciële vrijheid van de exploitanten met betrekking tot hun elektronischecomunicatiediensten wordt in werkelijkheid aangetast. Het voorwerp van de bestreden beslissing heeft dus “betrekking op elektronische communicatienetwerken”, waarbij het woord “netwerk” zo wordt geïnterpreteerd dat het de “diensten” ook omvat, in de zin van artikel 3 van het samenwerkingsakkoord. Dit volstaat om de in deze bepaling vastgelegde verplichting tot samenwerking te doen ontstaan.

⁵ “het BIPT het recht niet kan aannemen om zelf te beslissen dat zijn besluit geen afbreuk zal doen aan de bevoegdheden van andere regulatoren. Het moet hen in staat stellen hun eigen oordeel te vormen”.

Bovendien en volledigheidshalve, kan de door de gebruikers van audiovisuele media, in het bijzonder van televisie, effectief betaalde prijs worden beïnvloed door de bestreden beslissing, die in dit verband de bevoegdheid van de gemeenschappen aantast. Volgens artikel 6, § 1, VI, vijfde lid, 3°, BWHI is prijsbeleid weliswaar over het algemeen een federale bevoegdheid, maar dit is niet het geval bij prijzen in gebieden die onder de bevoegdheid van de gewesten of gemeenschappen vallen.

22. Bovendien, wat er ook van zij, vereist de bestreden beslissing, overeenkomstig artikel 109, derde alinea, WEC, dat gecombineerde aanbiedingen waaronder televisie of breedbandinternet worden gebundeld, worden opgenomen in de vergelijking van tariefplannen. Breedbandinternet kan worden gebruikt om tv-programma's te bekijken, via OTT-streamingtoepassingen of anders. De bestreden beslissing vereist dat het gebruikspatroon van de klant wordt bepaald op basis van factureringsgegevens die het gebruik van televisie omvatten: "Gegevensvolume van vast en mobiel internet, aantal vaste en mobiele belminuten, aantal sms'en, tv via decoder of via app, ongeacht het aantal kanalen [...]" (p. 33, voetnoot 11). Er is dus ook wel sprake van een inmenging in een aangelegenheid die onder de bevoegdheid van de gemeenschappen valt.
23. Het is weliswaar zo, zoals het BIPT opmerkt, dat de primaire doelstelling van de bestreden beslissing en van artikel 109 WEC, waarop zij is gebaseerd, de bescherming van de consument betreft. Dit argument is evenwel irrelevant. Voor de toepassing van artikel 3 van het samenwerkingsakkoord is immers van belang dat het voorwerp van de bestreden beslissing "betrekking heeft op elektronische communicatienetwerken". Het feit dat de bestreden beslissing onder de bevoegdheid van de federale overheid valt, niet alleen vanwege het verband ervan met telecommunicatie maar mogelijk ook (het Hof spreekt zich niet uit over de vraag of de bestreden beslissing moet worden aangemerkt als een "algemene regel" op het gebied van consumentenbescherming in de zin van artikel 6, § 1, VI, vierde lid, 2°, BWHI), vanwege het verband ervan met consumentenbescherming, doet niets af aan het vereiste van samenwerking met de gemeenschappen, dat te wijten is aan de nauwe verwevenheid tussen de respectieve bevoegdheden in de onderhavige zaak (zie in dezelfde zin: Wetsontwerp betreffende de bescherming van de consumenten inzake diensten die geheel of hoofdzakelijk bestaan in het overbrengen van signalen van radio- of televisieomroepprogramma's via elektronische communicatienetwerken, advies van de Raad van State, *Parl.St.* Kamer 2006-2007, nr. 51 2978/001, voetnoot 13 op p. 28 en § 2.3, p. 29).

Overigens en volledigheidshalve, gaat de draagwijdte van de bestreden beslissing verder dan de bescherming van consumenten alleen. Zij stelt de regels vast voor de jaarlijkse melding van het meest gunstige tariefplan die overeenkomstig artikel 109 WEC aan de "abonnee" moet worden verschaft. Het begrip "abonnee", zoals gedefinieerd in artikel 2, 15°, WEC, omvat zowel ondernemingen als consumenten. De bestreden beslissing preciseert ook dat

de betrokken tariefplannen zowel op particulieren als op professionele gebruikers betrekking kunnen hebben en zowel op de particuliere als op de niet-particuliere markt gericht kunnen zijn (§ 152 en voetnoot 10).

24. De ontwerpbeslissing diende voorafgaandelijk overeenkomstig artikel 3 van het samenwerkingsakkoord aan de regulatoren van de gemeenschappen te worden overgemaakt. Deze raadpleging is een substantiële vormvereiste. De niet-nakoming ervan leidt tot de nietigheid van de bestreden beslissing.

De andere middelen van Telenet, die niet tot een ruimere nietigverklaring kunnen leiden, behoeven niet te worden onderzocht. Het verzoek tot opschorting is gelet op het voorgaande zonder voorwerp, evenals de ondergeschikte vorderingen van het BIPT tot het stellen van prejudiciële vragen.

**OM DEZE REDENEN,
HET MARKTENHOF,**

Gelet op artikel 4 van de wet van 15 juni 1935 betreffende het gebruik der talen in gerechtszaken;

Rechtdoende op tegenspraak;

Verklaart het beroep ontvankelijk en gegrond;

Vernietigt de bestreden beslissing;

Veroordeelt het BIPT tot de kosten, vereffend op 1.883,72 € rechtsplegingsvergoeding en 26 € bijdrage begrotingsfonds voor de juridische tweedelijsbijstand;

Stelt vast dat het BIPT, ten gevolge van de gezamenlijke toepassing van artikels 279¹, 1°, en 161, 1°*bis*, van het Wetboek der registratierechten, is vrijgesteld van het rolrecht;

Verwerpt alle overige vorderingen.

Aldus geoordeeld en uitgesproken in openbare burgerlijke terechtzitting van de 19e kamer A van het Hof van beroep te Brussel op 30 september 2026,

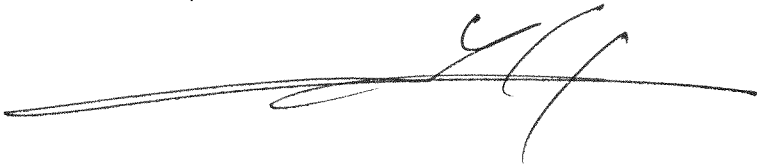
waar aanwezig waren:

A.-M. WITTERS,
O. DUGARDYN,
Y. HERINCKX,
S. DE COOMAN,

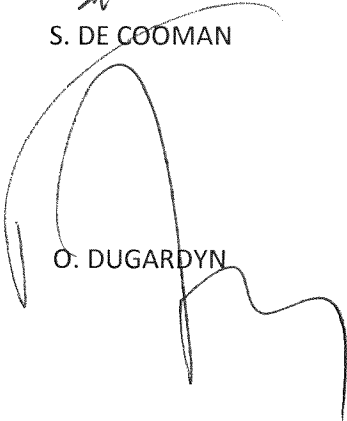
Raadsheer, dd. voorzitter van de kamer,
Plaatsvervangend raadsheer,
Plaatsvervangend magistraat,
Griffier,

S. DE COOMAN

Y. HERINCKX

O. DUGARDYN

A.-M. WITTERS

